

รายการอ้างอิง

เอกสารชั้นต้นที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระราชบัญญัติการทูลเกล้าถวายฎีกา". กฎหมายรัชกาลที่ 1 จ.ศ.1146 เลขที่ 31-13 ตู๋ 108 ชั้น 1/3 มัดที่ 69.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระราชบัญญัติเรื่องทำเงินแดง". กฎหมายรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1205 เลขที่ 33-13 ตู๋ 108 ชั้น 1-3 มัดที่ 72.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ประกาศเรื่องการรับจ่านา". กฎหมายรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1212 เลขที่ 33-15 ตู๋ 108 ชั้น 2/3 มัดที่ 73..
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ประกาศพิกัดค่าฤชาธรรมเนียม". กฎหมายรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1215 เลขที่ 24-17 ตู๋ 108 ชั้น 2/3 มัดที่ 75.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระราชบัญญัติราคาที่ดิน". กฎหมายรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1218 เลขที่ 34-19 ตู๋ 108 ชั้น 2/3 มัดที่ 75.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ประกาศให้รักษาพระนครคราวเสด็จประพาสหัวเมืองชายทะเลตะวันออก". กฎหมายรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1219 เลขที่ 34-20 ตู๋ 108 ชั้น 2/3 มัดที่ 75.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ต้นร่างประกาศให้เซ็นชื่อประทับตราตำแหน่งในท้ายคำปรึกษาตัดสินคดีต่างๆ". กฎหมายรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1220 เลขที่ 34-65 ตู๋ 108 ชั้น 2/3 มัดที่ 77.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ท้องตราเรื่องพระราชทานบำเหน็ดความชอบแก่พระยาวิเสสสงคราม". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 1 จ.ศ.1148 เลขที่ 3.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ท้องตราเรื่องให้สืบจับตัวแขกพวกระตูปกลับ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 2 จ.ศ.1173 เลขที่ 13/ก.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องสำเนาพระบรมราชโองการ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1199 เลขที่ 72.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องสำเนาพระราชโองการ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1199 เลขที่ 72/ก.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องสำเนาพระราชโองการ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1199 เลขที่ 74.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องรวนายโพพองกล่าวโทษนายธำมรงค์". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1204 เลขที่ 68.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องรวขุนจิตต์รักษา กล่าวโทษพระณรงค์". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1204 เลขที่ 74.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “หนังสือพระยามหาอำมาตย์ ถึงพระปลัดผู้ว่าราชการเมืองสระบุรี”.

จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1204 เลขที่ 96.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “บัญชีจ่ายเล็ก”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1205 เลขที่ 144.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “ร่างตราตอบได้รับบอกเรื่องชำระความทาสขุนพิพิธภักดี”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1206 เลขที่ 165.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “หนังสือพระยามหาอำมาตย์ถึงพระอ่างทองให้ชำระความเรื่องนายขุนนายทอง”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1207 เลขที่ 280.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “หนังสือฯ ถึงพระยาสุวรรณคโลก เรื่องให้ไต่สวนนายเอี่ยม กับนายอยู่เกี่ยวกับลักช้างฯ”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1207 เลขที่ 299.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “บัญชีบันทึกข้อความคำฟ้องร้องต่างๆ”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 3 จ.ศ.1209 เลขที่ 136.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “ร่างตราถึงเจ้าเมืองและกรมการเมืองนครนายก ฯลฯ”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1208 เลขที่ 257.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “เรื่องรักษาแผ่นดิน เรื่องแบ่งน้ำในแขวงกรุงเทพ”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1213 เลขที่ 48.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “พระราชบัญญัติเรื่องให้ราษฎรร้องฎีกา”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1213 เลขที่ 59.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1213 เลขที่ 85.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “บัญชีถอดคณคูกและกรมเมืองปักที่บ้านที่สวน (ที่หลวง)”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1213 เลขที่ 164.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “ร่างตราให้น้อยถึงพระสุพรรณ ฯลฯ เรื่องนายเข้ารับเงินไปตกข้าว ไม้เส้า”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1214 เลขที่ 57.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “คำให้การจีนโก เรื่องตระกูลจีนจี้กับอำแดงหู่ แลควมฎีกา อำแดงปราง อีสิน โปรดเกล้า”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1214 เลขที่ 80.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “สารตราเจ้าพระยาจักรีฯ ถึงหลวงสรรพบุรี เรื่องตั้งเงินกรม”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1214 เลขที่ 133.

หอสมุดแห่งชาติ, กอง. “คัดฟ้องพันแสงโคราช กล่าวโทษเจ้าเมืองชนบท 6 ข้อ”. จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1215 เลขที่ 206.

- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำกราบบังคมทูลของพระยามหาอำมาตย์เรื่องคณะลูกขุนปรึกษาความ นายอูด ฯลฯ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1216 เลขที่ 145.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "สารบบความขุนนครไพรพิเชด ตัดสินและเปรียบเทียบ". จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 4 จ.ศ.1216 เลขที่ 146.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราและร่างตราตอบถึงเมืองนครราชสีมา เมืองสุโขทัย". จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 4 จ.ศ.1216 เลขที่ 154.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราถึงเมืองอินทร์เรื่องความอาญาและอุทธรณ์". จดหมายเหตุรัชกาล ที่ 4 จ.ศ.1216 เลขที่ 159.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องข่มขืนให้ทำงานบนกรมธรรม มาร้องถวายฎีกา". จดหมายเหตุรัชกาล ที่ 4 จ.ศ.1217 เลขที่ 113.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราตอบเมืองพระตะบองเรื่องผู้ร้ายปล้น". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1217 เลขที่ 165.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราถึงพระยาอภัยภักดี เรื่องชำระความนายรุ่งกล่าวโทษกรรมการ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1217 เลขที่ 166.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำศาลของพยานโจทก์และจำเลย". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1217 เลขที่ 181.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ประกาศเรื่องคนเมาเมื่อตรุษสงกรานต์". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1219 เลขที่ 127.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราถึงเจ้าเมืองพิศิตร เรื่องหมิ่นขำนานูร้องอุทธรณ์ ฯลฯ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1219 เลขที่ 165.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างสารตราถึงเจ้าพระยานครราชสีมาตอบรับบอกเรื่องหลวงพรหมสุภา คุมเงินแทนผลเว่ยส่วยเมืองรัตนบุรี". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1220 เลขที่ 19.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ประกาศเรื่องให้เลือกตั้งผู้สมควรเป็นมหाराชครูปโรหิต ฯลฯ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ. 1220 เลขที่ 63.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "อำแดงเที่ยงทำเรื่องความฎีกากล่าวโทษพระยาพิพิธฤทธิเดช" จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 4 จ.ศ.1220 เลขที่ 160.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เรื่องหลวงจำเมืองกรุงเก่ากินเงินสินบนผู้ร้าย". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1220 เลขที่ 163.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำหาและคำให้การโจทก์และจำเลยเรื่องความมรดก". จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 4 จ.ศ.1220 เลขที่ 171.

- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราหน้าของเจ้าพระยานิกรบดินทร์ฯ ถึงเจ้าเมืองและกรมการ" จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1221 เลขที่ 184.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระราชกำหนดว่าด้วยพระราชทานที่บ้าน เรือน สวน นา". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1222 เลขที่ 117.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "เทียบคำให้การจีนจีน ความเรื่องเงิน". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1222 เลขที่ 296.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "การตัดสินความในพระปิ่นเกล้า". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1223 เลขที่ 89.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระราชกระแสเรื่องวินิจฉัยความ ม.อ.ดिया กล่าวโทษโปลิส". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1224 เลขที่ 176.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ส่งคำปรึกษาความลูกขุนไปเมืองอุตรดิตถ์". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1224 เลขที่ 282.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราหน้าถึงเมืองพิษณุโลกแลหัวเมืองรายทาง". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1224 เลขที่ 283.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ประกาศเรื่องราษฎรเดือดร้อนเรื่องภาษีอากร". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1225 เลขที่ 66.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำให้การเรื่องนายชำนาญให้การเรื่องเงินต่งเท่ง". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1225 เลขที่ 95.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำปรึกษาโทษของลูกขุนเรื่องคนเสียจริตฆ่าพี่ตาย". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1225 เลขที่ 194.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "สำเนาคำถวายฎีกาของนายนะ เรื่องที่สวน". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1227 เลขที่ 311.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "บัญชีผู้ถวายฎีกากล่าวโทษในคดีต่างๆ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 94.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระบรมราชโองการเรื่องชายฝากนาสวน". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 176.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างสารตราถึงเจ้าเมืองและกรมการ เรื่องทำสำมะโนครัว". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 248.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คัดบอกเมืองอ่างทอง พิจิตร เพชรบูรณ์ ความ". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 259.

- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราอุทธรณ์ เมืองพรหม, เมืองอุทัยฯ เรื่องชำระความ". จดหมายเหตุ
รัชกาลที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 260.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คัดเรื่องราวสารกรมธรรม์ขึ้นทูลเกล้าถวาย". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4
จ.ศ.1228 เลขที่ 275.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างทราน้อย เรื่องให้ชำระผู้ร้ายยิงหลวงพิจารพยุหะ". จดหมายเหตุรัชกาล
ที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 348.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "ร่างตราเรื่องสารกรมธรรม์กู้เงิน และตัดสินภาษีโรงเรือน ร้าน".
จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1228 เลขที่ 350.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "บัญชีสารบบความเก่าและใหม่ ขุนราชสุภาตลาการศาลแพ่งท่า".
จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1230 เลขที่ 123.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "สารตราให้ประกาศเรื่องผู้ที่จะถวายฎีกากล่าวโทษกรรมการหัวเมือง".
จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 จ.ศ.1230 เลขที่ 259.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "พระบรมราชโองการถึงกลสุลสยามกรุงลอนดอนเรื่องราชการหลายอย่าง".
จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 ไม่ปรากฏ จ.ศ. เลขที่ 319.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำปรึกษา พณฯเสนาบดีเรื่องให้แก้ไขการใช้อำนาจเจ้าเมืองประเทศราช
ใหม่". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 ไม่ปรากฏ จ.ศ. เลขที่ 554.
- หอสมุดแห่งชาติ, กอง. "คำให้การทรัพย์และอิมเกี่ยวกับคดีผู้สาว". จดหมายเหตุรัชกาลที่ 4 ไม่
ปรากฏ จ.ศ. เลขที่ 603.
- "คำอธิบาย". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 1 เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2387.
- "ราคาสินค้าเมืองใหม่". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 2 เดือนสิงหาคม พ.ศ.2387.
- หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 24 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2408.
- "หนังสือหลวง". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 24 วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2409.
- หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 10 วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2408.
- "ดีเรื่องภาษีเกลือ". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 9 วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2409.
- "ผู้ร้ายเมืองชน". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 9 วันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2409.
- "กองตเวน". หนังสือจดหมายเหตุ, ฉบับที่ 10 วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ.2408.
- "เงินกงเงินที่บ้านโรงเหล้าเมืองสรรค์ ได้ชอลงพิมพ์ตามเรื่องที่มีข้างทำยนี้". หนังสือจดหมายเหตุ
ฉบับที่ 17 วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2409.
- "ตัดสินเรื่องน้ำสุราเถื่อน". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 17 วันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2409.
- "คำสรรเสริญตัดสิน". หนังสือจดหมายเหตุ ฉบับที่ 19 วันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ.2409.

หนังสือ

- ครอว์ฟอร์ด, จอห์น. **เอกสารของครอว์ฟอร์ด**. แปลโดย ไพโรจน์ เกษแม่นกิจ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2515.
- คำให้การชาวกรุงเก่า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จดหมายเหตุ, 2544.
- คฺซแมน, เจนนิเฟอร์ เวย์น. **การค้าทางเรือสำเภา จีน-สยาม ยุครัตนโกสินทร์ตอนต้น**. แปลโดย ชื่นจิตต์ อ่ำไพพรรณ. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2528.
- จดหมายเหตุรัชกาลที่ 2 จ.ศ.1171-1173**. ม.ป.ท.: 2513. (มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดพิมพ์ในวันพระบรมราชสมภพครบ 203 ปี 24 กุมภาพันธ์ 2513).
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2394-2400**. พระนคร : องค์การค้าของคุรุสภา, 2503.
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2401-2404**. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2504.
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2405-2408**. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2504.
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ประชุมประกาศรัชกาลที่ 4 พ.ศ.2408-2411**. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2504.
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ประชุมพระราชนิพนธ์ภาษาไทยในรัชกาลที่ 4 ภาค 2**. ม.ป.ท.: 2512. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพนางแจ่ม วิชาสอน (ผิน นิยมเหตุ) ณ เมรุวัดสังฆาย ธนบุรี 20 กรกฎาคม 2512).
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ประชุมพระราชนิพนธ์ภาษาบาลีในรัชกาลที่ 4 ภาค 1**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2511. (คณะกรรมการชุดและมหามงกุฎราชวิทยาลัยโดยเสด็จพระราชกุศลเฉลิมพระเกียรติสมัยครบ 100 ปี จากวาระเสด็จสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหามงกุฎพระเจ้าจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว 1 ตุลาคม 2511).
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **พระราชหัตถเลขา**. พระนคร: โรงพิมพ์มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2521. (จัดพิมพ์ในงานฉลองครบ 84 ปีมหามงกุฎราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์).
- จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. **ราชกิจจานุเบกษาในรัชกาลที่ 4**. กรุงเทพฯ: สำนักพระราชเลขาธิการ, 2537. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พิมพ์พระราชทานใน

- งานพระราชทานเพลิงศพ นายประกอบ หุตะสิงห์ ป.จ.,ม.ป.ช.,ม.ว.ม. ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันเสาร์ที่ 24 ธันวาคม พุทธศักราช 2537).
- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. จดหมายเหตุความทรงจำกรมหลวงนรินทรเทวี และพระราชวิจารณ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2509. (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพ นางสาวเรียบ วิเศษกุล ณ เมรุวัดธาตุทอง พระโขนง วันที่ 31 ตุลาคม พุทธศักราช 2509).
- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีไปมากับสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. กรุงเทพฯ: 2540. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พิมพ์พระราชทานในงานพระราชทานเพลิงศพนายถวัลย์ อิศรเสนา ณ อยุธยา ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส วันเสาร์ที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2540).
- ชัย เรื่องศิลป์. ประวัติศาสตร์ไทยสมัย พ.ศ.2352-2453 ด้านสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ไสภณการพิมพ์, 2545.
- ชัย เรื่องศิลป์. ประวัติสังคมไทยสมัยโบราณก่อนศตวรรษที่ 25. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เรื่องศิลป์, 2523.
- ชาติ เขียมกระสินธุ์. ผู้ร้ายสมัยคุณปู่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ประพันธ์สาส์น, 2520.
- ญาติ ประภาพันธุ์. ระบบเจ้าภาษีนายอากรสมัยกรุงเทพฯ ยุคต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2524.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกระยา. ความทรงจำ. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ, 2516.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกระยา. ชุมนุมพระนิพนธ์ (บางเรื่อง) ของสมเด็จพระกระยา ดำรงราชานุภาพ. พระนคร, 2500. (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพพลโท พระยาสิทธิราชเดโชไชย ณ ฌาปนกิจสถานวัดโสมนัสวิหาร 7 สิงหาคม 2500).
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกระยา. ชุมนุมพระนิพนธ์ พระบรมวงศ์เธอสมเด็จพระกระยา ดำรงราชานุภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2534.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกระยา. ประชุมพระนิพนธ์เบ็ดเตล็ด. กรุงเทพฯ: องค์การตำของคุรุสภา, 2504.
- ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระกระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระจันทร์, 2474. (พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์).

- ตำราขานานภาพ, สมเด็จพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 2 เล่ม 1. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ครูสภา, 2526.
- ตำราขานานภาพ, สมเด็จพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 2 เล่ม 2. กรุงเทพฯ: องค์การค้าของครูสภา, 2505.
- ตำราขานานภาพ, สมเด็จพระยา. ลัทธิธรรมนิยมต่างๆ เล่ม 2. กรุงเทพฯ : เจริญรัตน์การพิมพ์, 2515.
- ตำราขานานภาพ, สมเด็จพระยา. นิทานโบราณคดี. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ, 2525.
- เดือน บุญนาค. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2489.
- ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ฉบับเจ้าพระยาทิพากรวงศ์ ฉบับตัวเขียน. นฤมล ธีรวัฒน์ ผู้ชำระต้นฉบับ นิธิ เอียวศรีวงศ์ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์วิชาการ, 2539.
- ทิพากรวงศ์, เจ้าพระยา. พระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 3. พระนคร: โรงพิมพ์ศรีหงส์, 2477. (พิมพ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาไพบูลย์สมบัติ (เดช บุญนาค)).
- ธรรมปริษา (แก้ว), พระยา. วรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์เล่ม 2 (ไตรโลกวินิจฉยกถา). กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2535.
- นริศรานุกิตติวงศ์, สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยา และ ตำราขานานภาพ, สมเด็จพระยา. ศาสน์สมเด็จพระเจ้า เล่ม 11. กรุงเทพฯ: ครูสภา, 2504.
- น้ำเงิน บุญเยี่ยม บรรณาธิการ. ศาลไทย ประวัติและการต่อสู้เพื่อเอกราช. กรุงเทพฯ: สมาคมประวัติศาสตร์, 2530.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. ปากไก่และใบเรือ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อมรินทร์, 2525.
- นีล, เฟรเดอริค อาร์เธอร์. ชีวิตความเป็นอยู่ในกรุงสยามในทัศนะของชาวต่างประเทศระหว่าง พ.ศ.2383-2384. แปลโดย เรือเอกหญิงลินจง สุวรรณโกคิน. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2525.
- บริดเลย์, วิลเลียม แอล. สยามแต่ปางก่อน. แปลโดย ศรีเทพ แวหวงษ์ และศรีลักษณ์ สง่าเมือง. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- ประชุมจารึกวัดพระเชตุพน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศิวพร, 2517. (ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช ปุ่น ปุณฺณศิริ ณ เมรุหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์วัดเทพศิรินทราวาส 23 เมษายน 2517).

- ประชุมพงศาวดารภาคที่ 39 เรื่องจดหมายเหตุของคณะบาทหลวงฝรั่งเศสซึ่งเข้ามาตั้งกรุงศรีอยุธยาตอนแผ่นดินพระเจ้าเอกทัศกับครั้งกรุงธนบุรีแลกรุงรัตนโกสินทร์ ตอนต้น ภาค 6. ม.ป.ท.: โรงพิมพ์ศรีหงส์, ม.ป.ป. (มหาอำมาตย์โท หม่อมเจ้าดำรงศิริ พิมพ์ในการบำเพ็ญกุศล อายุครบ ๕๐ ปี).
- ประชุมพงศาวดารภาคที่ 65 พระราชพงศาวดารกรุงธนบุรี ฉบับพันจันทนุมาศ. ม.ป.ท.: โรงพิมพ์เดลิแมล์, 2480. (พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจุลจักรพงษ์ โปรดให้พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ นายพันเอก พระยาสิทธิจุลเสวก (พั้ว จุลเสวก) ณ วัดมกุฏกษัตริยาราม วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2480).
- ปรีดี เกษมทรัพย์. เอกสารประกอบการศึกษาวิชานิติปรัชญา ชั้นปริญญาตรี ภาคสอง : บทนำทางประวัติศาสตร์. กิตติศักดิ์ พรกิติ บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: มิตรนราการพิมพ์, 2526.
- ปิยนาด บุนนาค. บทบาททางการเมืองการปกครองของเสนาบดีตระกูลบุนนาค. กรุงเทพฯ: ดวงกมล, 2520.
- พระราชปูจฉาในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชกาลที่ 1 – รัชกาลที่ 5 เล่ม 1. พระนคร: องค์การค้าของคุรุสภา, 2513).
- พิมาน แจ่มจรัส. ชุมนุมจดหมายเหตุฝรั่งในเมืองสยาม. พระนคร: ผ่านฟ้าวิทยา, 2510.
- มอฟแพ็ท, แอ็บบ็อด โลว์. แผ่นดินพระจอมเกล้า. แปลโดย นิจ ทองโสภิต. กรุงเทพฯ: สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2520.
- ร. แลงกาด์. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. 2 เล่ม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2526.
- รังสรรค์ ธนะพรพันธุ์. ภาษาอากรในประวัติศาสตร์เศรษฐกิจไทย : คลังข้อมูลและบทสำรวจทางวิชาการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- วรภัคดีพิบูลย์, พระ. ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: สมาคมสังคมนศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2521.
- วันรัต, สมเด็จพระ. วรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์เล่ม 3 (สังคิตยวงศ์). กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2535.
- วิชา มหาคุณ. “คัมภีร์พระธรรมศาสตร์” รัฐธรรมนูญแห่งกรุงศรีอยุธยา. ใน หนังสือที่ระลึกในการเสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอาคารศาลจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. กรุงเทพฯ: รุ่งเรืองธรรม, 2522.
- วิลเลเฮา ถาวรธนาสาร. ชนชั้นนำไทยกับการรับวัฒนธรรมตะวันตก. กรุงเทพฯ: เมืองโบราณ, 2545.

- เวลล์, ควอริช. การปกครองและการบริหารของไทยสมัยโบราณ. แปลโดย กาญจณี สมเกียรติกุล และยุพา ชุมจันทร์. กรุงเทพฯ: โครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2519.
- เวลลา, วอลเตอร์ เอฟ. แผ่นดินพระนั่งเกล้า. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2530.
- ศรีศักร วัลลิโภดม. กฎหมายตราสามดวงกับความเชื่อของไทย. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2545.
- ศิลปากร, กรม. กฎหมายตราสามดวง. กรุงเทพฯ: กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร, 2521.
- สุภรัตน์ เลิศพานิชย์กุล. หาอยู่หากิน เพื่อค้าเพื่อขาย เศรษฐกิจไทยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. กรุงเทพฯ: มติชน, 2544.
- สมบัติ จันทรวงศ์ และชัยวัฒน์ สถาอานันท์ บรรณาธิการ. อยู่เมืองไทย รวมบทความทางสังคม การเมืองเพื่อเป็นเกียรติแด่ศาสตราจารย์เสน่ห์ จามริก ในโอกาสอายุครบ 60 ปี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- สมบัติ จันทรวงศ์. บทพิจารณาว่าด้วยวรรณกรรมการเมืองและประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: คบไฟ, 2540.
- สมิธ, มัลคอล์ม. ราชสำนักสยามในทศวรรษของหมอสมิธ. แปลโดย สุภรัตน์ ธาราคักดี. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2537.
- สะอาด ไชยวัฒน์. การศึกษาประวัติศาสตร์เปรียบเทียบงานธรรมทูตของโรมันคาทอลิกกับ โปรเตสแตนต์ในประเทศไทย. พระนคร: สุริยบรรณ, 2519.
- สุทธิสาทนต์พุดดี, หลวง. คำบรรยายประวัติศาสตร์กฎหมาย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคนอื่นๆ. วิวัฒนาการของกฎหมายไทยในรอบ 200 ปี : ภาคทั่วไป. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.
- เสถียร ลายลักษณ์. ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 2. ม.ป.ท.: โรงพิมพ์เดลิแมล์, 2477.
- เสถียร ลายลักษณ์. ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 3. พระนคร: บ.สยามพีเรส จำกัด, 2478.
- เสถียร ลายลักษณ์. ประชุมกฎหมายประจำศก เล่ม 4. ม.ป.ท.: โรงพิมพ์เดลิแมล์, 2477.
- เสนีย์ ปราโมช, ม.ร.ว.. คิงมังกฎในฐานะทรงเป็นนักนิติศาสตร์. พระนคร: สหุภกรณ์การพิมพ์, 2492. (พิมพ์ในงานบำเพ็ญพระกุศลพระชนมายุพระเจ้าบรมวงศ์เธอพระองค์เจ้า ประดิษฐาสารีครบ ๗ รอบบริบูรณ์).

แสงโสม เกษมศรี, ม.ร.ว. และ วิมล พงศ์พิพัฒน์. **ประวัติศาสตร์ไทยสมัยรัตนโกสินทร์รัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 (พ.ศ.2325-2394)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2523.

แสง บุญเฉลิมวิภาส. **ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย**. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2543.

อศิน รพีพัฒน์. **สังคมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ พ.ศ.2325-2416**. แปลโดย ปรายทอง สิริสุข และพรณี ฉัตรพลรักษ์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2527.

อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์. **การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ของชนชั้นผู้นำไทยตั้งแต่รัชกาลที่ 4 - พ.ศ.2475**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

อิชิอิ, โยเนโอะ. **พระธรรมสาตราไทย. ใน กฎหมายตราสามดวงกับสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2533.

วารสารและวิทยานิพนธ์

คอนเนอร์, ริชาร์ด โอ. การตีความกฎหมายไทยโบราณ. **รวมบทความประวัติศาสตร์ 2**. (มกราคม 2524): 23-33.

มนู อุดมเวช. การใช้บทลงโทษสถานหนักของศาลไทยโบราณ. **วารสารประวัติศาสตร์ 4**. (พฤษภาคม - สิงหาคม 2522): 35-36.

มานพ ถาวรวัฒน์สกุล. การกำหนดอายุกฎหมายอยุธยาในกฎหมายตราสามดวง บทวิเคราะห์เบื้องต้น. **วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 22**, 2 (ธันวาคม 2542 - พฤษภาคม 2543).

กนิษฐา ชิตช่วง. **มูลเหตุของการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, ภาควิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2532.

ทวีศักดิ์ เผือกสม. **การปรับตัวทางความรู้ความจริงและอำนาจของชนชั้นนำสยาม พ.ศ.2325 - 2411**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

นพรัตน์ นุสธรรม. **การปฏิรูปกฎหมายที่ดินในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.

นฤมล ธีรวัฒน์. **พระราชดำริทางการเมืองของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- นันทนัช ชีวรัตธรรม. ผลกระทบของสนธิสัญญาเบอร์นี พ.ศ. 2369 ต่อเศรษฐกิจไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- นันทิยา สว่างวุฒิธรรม. การควบคุมกำลังคนในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนการจัดการเกณฑ์ทหาร (พ.ศ.2325-2448). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- พงศิศิดา เกษมสิน. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวกับการดำรงฐานะพระมหากษัตริย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พงษ์เนียน ทองพงษ์เนียม. การศึกษาเรื่องทาสในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
- พัชรินทร์ ในพรมราช. ความผิดอาญาเกี่ยวกับทรัพย์ : ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะของความผิดตั้งแต่สมัยกฎหมายตราสามดวงจนถึงสมัยกฎหมายลักษณะอาญา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- พัชรินทร์ เปี่ยมสมบุญ. การปฏิรูปกฎหมายของประเทศไทย ตั้งแต่ พ.ศ.2411 จนถึง พ.ศ.2478. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- มนู อุดมเวช. การปฏิรูปกาลศาลส่วนกลางของกระทรวงยุติธรรมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2516.
- รัตนาวดี แก้วไขโย. การศึกษารายจ่ายพระราชทรัพย์ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น (2325-2394). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ลำพวรรณ น่วมบุญลือ. สิทธิและหน้าที่ของสตรีตามกฎหมายไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- วรารภรณ์ ทินานนท์. การค้าสำเภาของไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

- วิกัลย์ พงศ์พินิตานนท์. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในกรุงเทพมหานคร
โกสินทร์ตอนต้น พ.ศ.2325 - 2411. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชา
ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ศรีศักดิ์ ชูสวัสดิ์. ผูกปี้ : การจัดเก็บเงินค่าแรงแทนการเกณฑ์แรงงานจากคนจีนในสมัยรัตน
โกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ศรีสุพร ช่วงสกุล. ความเปลี่ยนแปลงของคณะสงฆ์ : ศึกษากรณีธรรมยุติกนิกาย
(พ.ศ.2368-พ.ศ.2464). วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2530.
- สายชล วรรณรัตน์. พุทธศาสนากับแนวความคิดทางการเมืองในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- เสาวลักษณ์ คุณประยูร. นโยบายของรัฐบาลสยามต่อผู้กระทำความผิดทางด้านการศาล
และการราชทัณฑ์ พ.ศ.2434-2458. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา
ประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2529.
- อมรา ชันอาสา. สภาพสังคมไทย : ศึกษาจากงานการราชทัณฑ์ ระหว่าง พ.ศ. 2433 - 2476.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2525.
- อัจฉรา กาญจนินัย. การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.2325-
2395). วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬ
าลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- อัญชลี สุธายัณห์. การเปลี่ยนแปลงของระบบไพร่และผลกระทบต่อสังคมไทยในรัชสมัย
พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต, สาขา
วิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์**
- ปิยนาด บุนนาค. "สิทธิพลเมือง" ในแผ่นดินพระจอมเกล้าฯ. (เอกสารอยู่ระหว่างการรอตีพิมพ์
ของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ภาษาอังกฤษ

Engel, D. M. **Law and kingship in Thailand during the reign of king Chulalongkorn**. Ann Arbor: University of Michigan Center for South and Southeast Asian Studies, 1975.

Huxley, A. Thai, Mon & Burmese Dhammathats – Who influence whom?. In A. Huxley (ed.), **Thai law: Buddhist law essays on the legal history of Thailand, Laos and Burma**. Bangkok: White Orchid Press, 1996.

Sarasin Viraphol. **Tribute and Profit Sino-Siamese Trade 1651-1853**. Cambridge: Harvard University Press, 1977.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพิชัย ลิ้มปวีรพรรณ เกิดปี พ.ศ.2519 เคยได้รับทุนยากจนเมื่อปีการศึกษา 2538 เพียงปีเดียว สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2546.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย